

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรในการศึกษารุ่นนี้ คือ วิชาหกิจชุมชน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ กลุ่มวิชาหกิจชุมชนแปรรูปสินค้าเกษตร กลุ่มวิชาหกิจชุมชนแปรรูปสินค้าอาหาร และกลุ่มวิชาหกิจชุมชนแปรรูป/ประดิษฐ์เครื่องอุปโภค-บริโภค โดยมีวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ Multi-Stage Stratified Random Sampling ซึ่งมีขั้นตอนของการสุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยเลือกอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่ที่จะดำเนินการศึกษาวิจัย เนื่องจากเป็นอำเภอที่มีการจดทะเบียนวิชาหกิจชุมชนมากที่สุดในจังหวัดเชียงใหม่

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการจัดกลุ่ม/ประเภทกิจกรรมสินค้าของวิชาหกิจชุมชนทั้งหมดในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มวิชาหกิจชุมชน ได้แก่ 1) กลุ่มวิชาหกิจชุมชนแปรรูปสินค้าเกษตร 2) กลุ่มวิชาหกิจชุมชนแปรรูปสินค้าอาหาร และ 3) กลุ่มวิชาหกิจชุมชนแปรรูป/ประดิษฐ์เครื่องอุปโภค-บริโภค

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดชั้นภูมิ (Stratums) ตำบลทั้งหมดในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ทุกตำบล คือ จำนวน 11 ตำบล

ขั้นตอนที่ 4 จากลำดับชั้นภูมิตำบลทั้งหมด 11 ตำบล ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตำบลร้อยละ 50 ของจำนวนชั้นภูมิตำบลทั้งหมด โดยได้จำนวนตำบลทั้งหมด 6 ตำบล ในแต่ละกลุ่มวิชาหกิจชุมชน (ตารางที่ 1)

ขั้นตอนที่ 5 ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์กับตัวแทนวิชาหกิจชุมชน ได้แก่ ประธาน รองประธาน เภรัญญิก หรือสมาชิก ซึ่งประธานได้มอบหมายให้เป็นผู้ให้ข้อมูล วิชาหกิจชุมชนละ 1 ราย รวมเป็นจำนวนผู้ที่ให้ข้อมูลในครั้งนี้ 108 ราย ทั้งนี้เนื่องจากวิชาหกิจชุมชนตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ยกเลิกกิจการไปจำนวน 9 กลุ่ม ทำให้เหลือตัวอย่างวิชาหกิจชุมชนเพียง 108 กลุ่ม ดังนั้นผู้ให้ข้อมูลในครั้งนี้จึงมีจำนวน 108 ราย

ตารางที่ 1 แสดงการสุ่มตัวอย่างวิสาหกิจชุมชนที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	ตำบล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1. กลุ่มแปรรูปสินค้าเกษตร	1. ท่าวังพร้าว	6
	2. บ้านกลาง	7
	3. มะขุนหวาน	1
	4. แม่ก๊า	4
	5. ยูหว่า	11
	6. สันกลาง	4
	รวม	6 ตำบล
2. กลุ่มแปรรูปสินค้าอาหาร	1. ท่าวังพร้าว	5
	2. ทุ้งด้อม	7
	3. บ้านกลาง	9
	4. มะขามหลวง	2
	5. มะขุนหวาน	2
	6. ยูหว่า	14
	รวม	6 ตำบล
3. กลุ่มแปรรูป/ประดิษฐ์ เครื่องอุปโภค-บริโภค	1. ทุ้งสะโตก	5
	2. บ้านแม่	7
	3. มะขุนหวาน	6
	4. แม่ก๊า	8
	5. ยูหว่า	14
	6. สันกลาง	5
	รวม	6 ตำบล
รวมทั้งสิ้น	18 ตำบล	117 กลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์ มีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Close-ended questions) และคำถามปลายเปิด (Open-ended questions) โดยแบ่งคำถามออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับตำแหน่งในการบริหาร กิจการ เพศ อายุ การศึกษา ที่พักอาศัย อาชีพหลัก บทบาทรับผิดชอบหลัก และการจัดสรรเวลาในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน

ตอนที่ 2 ข้อมูลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร ด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านการเงิน และด้านการสนับสนุนส่งเสริมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

ตอนที่ 3 ประเด็นด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด ของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาและการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน เป็นคำถามปลายเปิด ตามความคิดเห็นของตัวแทนวิสาหกิจชุมชนที่ให้ข้อมูลในการศึกษาคั้งนี้

การทดสอบแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบแบบสัมภาษณ์ โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) กับอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำให้สมบูรณ์ ก่อนที่จะนำไปทดสอบกับตัวแทนวิสาหกิจชุมชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 กลุ่ม ในตำบลน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ หลังจากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ให้มีความสมบูรณ์ถูกต้อง ก่อนนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้จริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Close-ended questions) และคำถามปลายเปิด (Open-ended questions) จากตัวแทนวิสาหกิจชุมชน จำนวน 117 กลุ่ม โดยเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างได้ทั้งหมดจำนวน 108 กลุ่ม โดยแยกเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสินค้าเกษตร 30 กลุ่ม กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

แปรรูปสินค้าอาหาร 35 กลุ่ม และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูป/ประดิษฐ์เครื่องอุปโภค-บริโภค 43 กลุ่ม ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 92.31 ทั้งนี้เนื่องจากวิสาหกิจชุมชนตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ยกเลิกกิจการไปจำนวน 9 กลุ่ม

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ บทความทางวิชาการ วารสาร สิ่งตีพิมพ์ เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่ค้นคว้าผ่านอินเทอร์เน็ต ศูนย์ราชการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้รวบรวมมาได้ทั้งหมด เมื่อได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ความถี่ (Frequency) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นต้น รวมทั้งการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคของ SWOT Analysis